רח' הרב עוזיאל 41 ב"ב

בינע לומדו

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

גיליון מס' 314

חג הפסח

מאמר השבוע
מאת ראש המוסדות
הרה"ג יגאל כהן שליט"א

הרצון של בלנו

כְּבָר כָּתַבְתִּי בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, שֶׁאַחַד הָרְצוֹנוֹת הַחֲזָקִים בְּיוֹתֵר שֶׁל הָאָדָם הוּא לִהְיוֹת נֶאֱהָב עַל יְדֵי אֲחֵרִים... שֶׁיַּעֲרִיכוּ אוֹתוֹ, שֶׁיְּכַבְּדוּ אוֹתוֹ... וְזֶהוּ רָצוֹן חָשׁוּב בְּיוֹתֵר שֶׁהִטְבִּיעַ בָּנוּ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ בְּשִׁבְיל שֶׁנִּשְׁמֹר עַל הִתְנַהֲגוּת תְּקִינָה וּנְכוֹנָה כְּלַפֵּי הַסּוֹבְבִים אוֹתָנוּ, וְכָךְ נְקַבֵּל מֵהֶם יַחַס נָעִים שֶׁל כָּבוֹד, אַהֲבָה וְהַעֲרָכָה...

אָדָם שֶׁלֹּא מַרְגִּישׁ צֹרֶךְ לִהְיוֹת נֶאֱהָב עַל יְדֵי אֲחֵרִים (לְמַזָּלֵנוּ אֵין הַרְבֵּה כְּאֵלֶּה), בְּדֶרֶךְ כְּלָל הַהִתְנַהֲגוּת שֶׁלּוֹ בּוֹטָה וּפוֹגַעַת בַּסְּבִיבָה שֶׁהוּא נִמְצָא בָּהּ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא לֹא מַרְגִּישׁ בְּתוֹכוֹ צֹרֶךְ אֲמִתִּי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֵי הַחֲבֵרָה, וְלָכֵן הוּא מַרְשֶׁה לְעַצְמוֹ לְהִתְנַהֵג בְּצוּרָה לֹא נְעִימָה לַאֲחֵרִים... עַל כֵּן הִטְבִּיעַ בָּנוּ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ רָצוֹן חָזָק לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֵי אֲחֵרִים, לִרְצוֹת לְשַׁמֵּחַ אֶת הַסּוֹבְבִים אוֹתָנוּ, וּבְיִחוּד אֶת אֵלּוּ הַקְּרוֹבִים אֵלֵינוּ - הַמְּעֲרִיכִים וְאוֹהֲבִים אוֹתָנוּ...

אָדָם שָׂמֵחַ בְּעוֹלָם עִם הַרְגָּשָׁה שֶׁלְּאַף אֶחָד לֹא אִכְפַּת מִמֶּנּוּ, הַחַיִּים יַעַבְרוּ עָלָיו בִּקְשִׁי גָּדוֹל... אָדָם הַמַּגִּיעַ אֶל מָקוֹם הֲעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ עִם הַרְגָּשָׁה שֶׁאֵין לְאַף אֶחָד הַעֲרָכָה כְּלַפֵּי מַה שֶּׁהוּא עוֹשֶׂה, הַשְׁוָאוֹת שֶׁלּוֹ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם תִּהְיֶה לוֹ קָשֶׁה מְאֹד...

וְהַקָּשֶׁה מִכֹּל הוּא בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל הָאָדָם - - -

גֶּבֶר הַמַּרְגִּישׁ שֶׁאִשְׁתּוֹ אֵינָהּ מַעֲרִיכָה מַסְפִּיק אֶת מַעֲשָׂיו, אֶת חָכְמָתּוֹ וְאֶת אִישִׁיּוּתּוֹ, זֶה יִגְרֹם לוֹ לְהַרְגִּישׁ רַע מְאֹד בְּחַיֵּי הַנִּשּׂוּאִין שֶׁלּוֹ... וְכֵן אִשָּׁה שֶׁאֵינָהּ מַרְגִּישָׁה מְעֻרְכֶת וְנֶאֱהֶבֶת מַסְפִּיק עַל יְדֵי בַּעְלָהּ, יִהְיֶה לָהּ קָשֶׁה מְאֹד לִשְׂרֹד בְּמַעֲרֶכֶת נִשּׂוּאִין כָּזוֹ.

וְהַתּוֹצָאוֹת בְּהֶתְאֵם...

אָדָם הַמִּסְתּוֹבֵב כָּל הַיּוֹם עִם הַרְגָּשָׁה שֶׁלֹּא אוֹהֲבִים אוֹתוֹ, שֶׁלֹּא מַעֲרִיכִים אוֹתוֹ, שֶׁלֹּא מִתְעַנְיְנִים בּוֹ, לְאַט לְאַט הוּא יַתְחִיל לְהַרְגִּישׁ עָצוּב... לְאַט לְאַט הוּא יַרְגִּישׁ חֹסֶר אֶנֶרְגְיָה לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים מְיֻחָדִים אוֹ חֲדָשִׁים בַּחַיִּים... תָּמִיד הוּא יֹאמַר לְעַצְמוֹ - 'גַּם כָּכָה אַף אֶחָד אֵינוֹ מַעֲרִיךְ וְאוֹהֵב אוֹתִי'...

וְהַכְּאֵב כָּפוּל הוּא...

הוּא יָנָסֶּה לְהַאֲשִׁים אֶת כָּל הָעוֹלָם - 'מַדּוּעַ לֹא אוֹהֲבִים אוֹתִי? מַדּוּעַ אַף אֶחָד אֵינוֹ מַעֲרִיךְ אֶת מַעֲשַׂי?'... וּלְצַעֲרֵנוּ, הַהַאֲשָׁמוֹת הָאֵלּוּ מִתְגַּבְּרוֹת בְּיוֹתֵר כְּשֶׁהֵן נוֹגְעוֹת לְקְרוֹבִים אֶל הָאָדָם, וּבְמְיֻחָד כְּשֶׁהַהַרְגָּשָׁה הַזּוֹ הִיא כְּלַפֵּי בֶּן אוֹ בַּת הַזּוּג... שֶׁבְּמָקוֹם לְבָרֵךְ אֶת עַצְמוֹ מַדּוּעַ לֹא אוֹהֲבִים אוֹתוֹ, הוּא מַצְדִּיק אֶת הַהַאֲשָׁמוֹת... מַאֲמִין בָּהֶם... וּמַמָּצָא נִשְׁאָר עַל כֵּנוֹ זְמַן רַב לְלֹא שׁוּם סִימָן שֶׁל שִׁנּוּי.

הרגשת הלב

אוֹמְרִים חַז"ל (אָבוֹת פֶּרֶק ד מִשְׁנָה א): "אֵיזֶהוּ מְכֻבָּד? הַמְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת" - מִי שֶׁרוֹצֶה שֶׁיְּכַבְּדוּ אוֹתוֹ, חַיָּב קֹדֶם לָכֵן לְכַבֵּד אֶת הָאֲחֵרִים. אִם אַתָּה מַרְגִּישׁ שֶׁלֹּא מְכַבְּדִים אוֹתְךָ מַסְפִּיק, נִרְאֶה שֶׁאַתָּה לֹא מַעֲנִיק מַסְפִּיק כָּבוֹד לַאֲחֵרִים...

לֹא כָּבוֹד חִיצוֹנִי... לֹא כָּבוֹד מְזֻיָּף שֶׁאֵינוֹ בָּאֱמֶת לָאָדָם עַצְמוֹ...

בְּוַדַּאי יָצָא לָנוּ לִרְאוֹת אֵיךְ שֶׁמְּכַבְּדִים אָדָם עָשִׁיר מְאֹד... כֻּלָּם מִתְרַגְּשִׁים לִקְרַאת בּוֹאוֹ וּמְנַסִּים לִהְיוֹת כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר בִּקְרָבָתוֹ... כְּלַפֵּי חוּץ זֶה יָכוֹל לְהֵרָאוֹת לָנוּ שֶׁכֻּלָּם מְכַבְּדִים אוֹתוֹ, אֲבָל הָאֱמֶת הִיא שֶׁהַכָּבוֹד הוּא לַעֲשֶׂה כְּפִי כַּסְפּוֹ, כְּפִי הַנְּרָאֶה אַף אֶחָד כָּבָר לֹא יְכַבֵּד אוֹתוֹ, כִּי הַכָּבוֹד הָיָה אַךְ וְרַק כְּלַפֵּי הַכֶּסֶף שֶׁהָיָה לוֹ קֹדֶם לָכֵן.

כְּמוֹ כֵן אָדָם שֶׁזָּכָה בִּמְשִׂרָה חֲשׁוּבָה, כְּמוֹ שַׂר בְּכִיר בְּמֶמְשָׁלָה אוֹ תַּפְקִיד בָּכִיר בַּצָּבָא, הַכָּבוֹד שֶׁמַּעֲנִיקִים לוֹ בְּנֵי הָאָדָם הוּא כָּבוֹד מְדֻמֶּה, נִרְאֶה לְכֹל כְּאִלּוּ מְכַבְּדִים אוֹתוֹ, אֲבָל הָאֱמֶת הִיא שֶׁכֻּלָּם מְכַבְּדִים אֶת הַתַּפְקִיד שֶׁלּוֹ וְלֹא אוֹתוֹ בְּעַצְמוֹ... אִם הוּא יֹאבַד אֶת תַּפְקִידוֹ חָלִילָה, הוּא יֵחָזֵר לִהְיוֹת כְּכָל אָדָם, וְכִמְעַט אַף אֶחָד כָּבָר לֹא יִתְיַחֵס אֵלָיו בְּאוֹתוֹ כָּבוֹד שֶׁהוּא קִבֵּל קֹדֶם לָכֵן...

מִסְתַּבֵּר מְאֹד שֶׁרַבִּים מֵאִתָּנוּ אוֹמְרִים לְעַצְמָם - 'דַּוְקָא אֲנִי מִתְנַהֵג בְּצוּרָה מְכֻבֶּדֶת לַאֲחֵרִים, וּבְכָל זֹאת הֵם מַחְזִירִים לִי בְּחֹסֶר כָּבוֹד'... וְהָעִנְיָן הוּא, כִּי בְּזוּגִיּוּת וּבְכָל דָּבָר בַּחַיִּים הַגִּישָׁה כְּלַפֵּי הַשֵּׁנִי חַיֶּבֶת לִהְיוֹת בְּעִקָּר בְּהַרְגָּשַׁת הַלֵּב... 'אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָךְ, אִכְפַּת לִי מִמְּךָ שֶׁקּוֹרֶה אִתָּךְ, וַאֲנִי רוֹצֶה רַק דָּבָר אֶחָד... שֶׁיִּהְיֶה לָךְ טוֹב בַּחַיִּים...'

הַרְגָּשָׁה אֲמִתִּית בַּלֵּב...

גֶּבֶר הַחוֹשֵׁב עַל אִשְׁתּוֹ מַחֲשָׁבוֹת שְׁלִילִיּוֹת - כַּמָּה הִיא אֵינָהּ מְסֻדֶּרֶת, כַּמָּה הִיא לֹא חָכְמָה, כַּמָּה הִיא לֹא מַסְפִּיק יָפָה... הַלֵּב שֶׁלָּהּ יַרְגִּישׁ אֶת אוֹתָן מַחֲשָׁבוֹת, וְהַתְּגוּבוֹת שֶׁלָּהּ אֲלֵיהֶן יִהְיוּ בְּהֶתְאֵם...

וְכָךְ לְמֵד אוֹתָנוּ שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ ע"ה (משלי כז,יט): 'כַּמַּיִם הַפָּנִים לַפָּנִים, כֵּן לֵב הָאָדָם לָאָדָם' - כְּשֵׁם שֶׁאָדָם הַמִּסְתַּכֵּל בַּמַּיִם וְרוֹאֶה אֶת דְּמוּתוֹ... אִם הוּא מַחְלִיט לְעַבֵּר הַדְּמוּת שֶׁל עַצְמוֹ - הַפְּרָצוּף מִמּוּלוֹ יַחֲזִיר לוֹ חִיּוּךְ, וְאִם הוּא יִרְאֶה פָּנִים זוֹעֲפוֹת - הַדְּמוּת שֶׁבַּמַּיִם תַּחֲזִיר לוֹ בְּפָנִים זוֹעֲפוֹת...

כְּךְ בְּדִיּוּק הַלֵּב שֶׁל הָאָדָם...

אִם אָדָם יַרְגִּישׁ אַהֲבָה כְּלַפֵּי לִבּוֹ שֶׁל הַזּוּלַת - הַלֵּב שֶׁל הַשֵּׁנִי יַחֲזִיר לוֹ בְּאַהֲבָה... הַלֵּב שֶׁל הַצַּד הַשֵּׁנִי מַרְגִּישׁ אֶת מָה שֶׁאֲנַחְנוּ מַרְגִּישִׁים בְּלִבֵּנוּ, יֵשׁ מַגָּעָט בְּתוֹךְ הַלֵּב שֶׁלָּנוּ הַמַּרְגִּישׁ אִם מִישֶׁהוּ מְכַבֵּד וְאוֹהֵב אוֹתוֹ... וְלָכֵן, נִכְנָיס אַהֲבָה בְּלִבֵּנוּ לְצַד הַשֵּׁנִי, אַהֲבָה כָּזוֹ שֶׁתָּבִיא אוֹתָנוּ לִידֵי הַרְגָּשַׁת הַעֲרָכָה וְכָבוֹד אֲמִתִּי כְּלַפֵּי הַשֵּׁנִי, וּבְוַדַּאי יַשְׁפִּיעוּ הַדְּבָרִים בְּלִבּוֹ שֶׁל הַשֵּׁנִי.

אַשְׁרֵי שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמָהּ לוֹמַר מִלִּים שֶׁל כָּבוֹד וְהַעֲרָכָה לְבַעְלָהּ, אֵין סָפֵק שֶׁבַּעְלָהּ יַחֲזִיר לָהּ בְּכָפֶל כְּפָלַיִם כָּבוֹד וְאַהֲבָה הַרְאוּיִים לָהּ. אַשְׁרֵי הָרוֹצֶה שֶׁבַּעְלָהּ יַעֲנִיק לָהּ יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהוּא מַעֲנִיק לָהּ כָּעֵת, הִיא צְרִיכָה לְהַעֲלוֹת לוֹ אֶת הַבִּטָּחוֹן הָעַצְמִי שֶׁלּוֹ... הִיא צְרִיכָה לְהַרְאוֹת לוֹ שֶׁהוּא מְכֻבָּד בְּעֵינֶיהָ, וּלְהִשְׁתַּדֵּל בְּכָל הִזְדַּמְּנוּת לוֹמַר לוֹ מִלִּים שֶׁל כָּבוֹד וְהַעֲרָכָה...

גַּם כְּשֶׁהִיא תִּרְאֶה אֶצְלוֹ אֵיזוֹ מִגְרַעַת – שֶׁהוּא אֵינוֹ עוֹזֵר בָּעֲבוֹדוֹת הַבַּיִת, הוּא אֵינוֹ מְסֻדָּר מַסְפִּיק, הוּא אֵינוֹ נוֹתֵן יַחַס אוֹהֵב וְחַם לִבְנֵי הַמִּשְׁפָּחָה - שֶׁתִּנְסֶּה לוֹמַר לוֹ כַּמָּה הוּא טוֹב בָּזֶה (הַפּוּךְ מֵהַמְצִיאוּת), וְזֶה יְעוֹרֵר בּוֹ אֶת הָרָצוֹן לִהְיוֹת אֶחָד כָּזֶה, וְזוֹהִי - 'בִּקֹּרֶת בּוֹנָהּ'

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

מאמר השבוע
הנהגות מרן
שאלות ותשובות
דוד המלך
לאשת חיל
פניני מהפרשה
מוסר עם סיפור
פניני הדף היומי

פסח כשר ושמח לכל בית ישראל

לעילוי נשמת מארי יחיא בן יהודה

לעילוי נשמת ר' יוסף בן שלום

לעילוי נשמת אמיר בן מזל

זמני כניסה ויציאת השבת
הזמנים לפי לוח "אור החיים"

	י-ם	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	18:53	18:51	18:52	18:51
יציאה:	19:44	19:42	19:44	19:43
ר"ת:	20:33	20:30	20:33	20:31

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 18:33

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת\ לברכה\רפואה \הצלחה בטל:03-8000770
פרטי ח-ן לתרומות: בנק מרכנתיל 17 , סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

ריח אומד

שאלות ותשובות

מאת הרה"ג יואל כהן שליט"א

שאלה: מי ששכח להסתפר ולהתגלח לפני חג הפסח האם מותר לו להסתפר בחול המועד?
תשובה: מי שלא הסתפר קודם הפסח אין לו להסתפר בחול המועד וזה אסור מצד הדין (כמבואר במרן סימן תקלא) ולא רק מנהג כמו בימי העומר, ולכן אם קשה לו להישאר כך ימתין לראש חודש אייר שאז יש מקילים להסתפר (ועיין חזו"ע יו"ט עמ' רסב).

שאלה: האם יש חובה להשתמש במשחת שיניים עם כשרות לפסח?
תשובה: משחת שיניים שיש בה טעם טוב (כגון משחת שיניים של ילדים) חייבת בכשרות, ואם יש בה טעם מר אינה חייבת כשרות אך יש מחמירים גם בזה ותבא עליהם ברכה (אול"צ ח"ג עמ' כג).

שאלה: מה הדין אם צריכים ליטול תרופה בפסח ולא מצליחים להשיג תרופה כזאת הכשרה לפסח?
תשובה: אם זאת תרופה ללא טעם, מותר לחולה ליטלה בפסח ואפילו שאין בו סכנה או שיש לו צורך רפואי אחר. ואם התרופה עם טעם אסור ליטלה מלבד חולה שיש בו סכנה (עיין חזו"ע פסח עמ' קב).

שאלה: האם מותר לתקן את הרכב בימי חול המועד?
תשובה: מרן בשלחן ערוך (סימן תקלו ס"א) פסק, שמי שצריך לרכב במועד לטייל או לצורך המועד, יכול ליטול ציפורני הסוס, ולתקן ברגליו וכל דרכי רכיבה, ובלבד שלא יכוון מלאכתו למועד. ומדבריו שם משמע, שאפילו במעשה אומן מותר לתקן בחול המועד, אם צריך לנסוע למקום שאי אפשר להגיע אליו בהליכה ברגליו. ולכן אסור לאדם שנתקלקל רכבו לחכות לחול המועד על מנת לתקנו, אך אם נתקלקל רכבו בימי חול המועד ורוצה לנסוע למקומות רחוקים, מותר לתקנו בימי חול המועד, ואפילו על ידי אומן.

שאלה: עבור מי מותר לכבס בגדים בימי חול המועד?
תשובה: יהודי שהגיע מחוץ לארץ בימי חול המועד מותר לכבס בגדיו, וכן מי שנשתחרר מבית האסורים בימי חול המועד, וכן מגבות המשמשות לניגוב הגוף והידיים מותר לכבסם מפני שאינם מספיקות לכל ימי החג, ואף בגדי הקטנים עד גיל שיודע לשמור על בגדיו נקיים- מותר לכבסם בימי חול המועד. אולם אסור להוסיף יחד איתם בגדים של גדולים מפני שגזרו בזה חכמים.

שאלה: האם מותר לכתוב בכתב שלנו בימי חול המועד?
תשובה: כתיבה אשורית כמו בספר תורה אסור לכתוב אלא אם כן הוא דבר האבד, וכגון שרושם בפנקס כדי שלא ישכח את חובותיו וכדומה. אולם הכתיבה שלנו אינה נחשבת כמעשה אומן, ומותר לכתוב אותה ובתנאי שהיא לצורך המועד, כגון לרשום את המוצרים שרוצה לקנות במכולת וכדומה, וכן להפקיד צ'יק בבנק על מנת שלא יחזרו לו צ'יקים אחרים שקנה בהם. אולם אם הכתיבה אינה לצורך המועד כלל, אסור לכתוב אף בכתיבה שלנו, ומכל מקום אם רוצה לכתוב חידושי תורה - הרשות בידו.

שאלה: האם מותר לקנות בגדים בחול המועד?
תשובה: אם קונה בגדים או שאר דברים לצורך המועד או החג הדבר מותר, ואם זה לצורך ימות החול אסור לקנות, אלא אם כן זה מבצע מיוחד והנחה גדולה שלא תחזור לאחר החג, אזי מותר לקנות בחול המועד.

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

הכמה וממון

פעם השמיע מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל על חכמה וממון רעיון מעניין: העשירים אינם יודעים להעריך חכמה, ולכן אינם הולכים אצל החכמים. לפיכך, עשה הקב"ה שראשי ישיבות יזדקקו לכספי העשירים, כדי שיזכו אותם בדברי תורה.
בספר "בתורתך" מובא כי הגאון רבי משה לוי זצ"ל לא היתה דעתו נוחה ממה שנתחדש בדורנו להקים מניינים מיוחדים לחניכי הישיבות, דבר שלא היה מעולם. וכידוע שתמיד גדולי רבותינו הספרדים היו מתפללים דוקא עם בעלי בתים, ועל ידי כן היו בעלי הבתים מתקרבים יותר לתורה, ושולחים את בניהם לישיבות. הגר"מ עצמו הקים את בית הכנסת המיוחד "יוסף דעת", בו התפללו אברכים לצד בעלי בתים. ובאמת, בית מדרש זה חולל מהפכה רבתי באזור כולו, והרבה בעלי בתים התחזקו והוסיפו קביעת עתים לתורה. כזה ראה וקדש!
ופעם הגיע אברך אחד ובישר למרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל בהתרגשות כי פתח בשכונתו בית כנסת "חניכי הישיבות" לאברכים ספרדים, ומתפללים שם כמאה וחמישים אברכים 'על טהרת האברכים'. במקום שמרן יגיב בשמחה, כפי שציפה אותו אברך, מרן הביע מורת רוח, ואמר כי כל אותם אברכים יתנו את הדין על כך שהם מתפללים יחד, במקום שכל אחד ילך לחזק בית כנסת אחר ולמסור שם שיעורים **(אוצרותינו).**

דוד המלך

מאת הרב אלחנן עמוי שליט"א

המלך דוד

אוריה החיתי ובת שבע

הנביא מציין כשנלחם דוד עם גוליית לא היתה חרב בידו של דוד המלך, ובזה השתווה ניצחונו הראשון, לניצחונו הראשון של שאול כשיצא להילחם בפלישתים ללא חרב, ורק לאחר מכן הובאה לו חרב בדרך נס (שמואל א יג, כב), אם כן כיצד כרת דוד את ראשו של גוליית?
מבאר החיד"א ב'חומת אנך' (שמואל א יז, נא) בשם ה'כלי יקר', שאוריה היה נושא כליו של גוליית כפי המתואר בפסוק (שמואל א יז, ז) "וְנֹשֵׂא הַצִּנָּה הֹלֵךְ לְפָנָיו", והוא זה שעזר לדוד להרוג את גוליית.
ה'אלשיך' (שמואל ב יב, א) הביא את דברי המדרש במלואם, למרות שמציין שלא ראהו כתוב, וזה תוכן דבריו, לאחר שנפל גוליית על פניו, רצה דוד המלך לכרות את ראשו, אך גוליית היה עטוי שריון ברזל שהגן עליו מכף רגל ועד ראש, דוד המלך ידע שישנו רוכסן לפתיחת השריון אך לא ראה אותו ולכן הסיק שגוליית הסווה את פתיחת השריון באופן מתוחכם, כדי שלא יוכלו להפשיט אותו, אם יפגע בדרך כל שהיא, אי השלמת המשימה גרמה צער לדוד, כשלפתע ניגש אליו נושא כליו של גוליית, אדם בשם 'אוריה החיתי' (שהיה גוי), ואמר לו שהוא מוכן להראות לו היכן נמצא הרוכסן הנסתר של גוליית, בתנאי שייתן לו להינשא עם בת מבנות ישראל, לאחר שדוד המלך התחייב לו, הראה אוריה החיתי לדוד, ששריון הברזל רכוס עם חוט ברזל, כשראש החוט נמצא תחת כף רגלו של גוליית, כך שאי אפשר להפשיטו, כל זמן שעומד על רגליו, מיד התיר דוד המלך את החוט, פתח את השריון, וכרת את ראשו של גוליית, ובכך הסיר באופן סופי את האיום מעל עם ישראל.
אך באותה שעה יצאה בת קול מן השמים, ואמרה לדוד, מדוע נתת לאוריה בת מבנות ישראל, וכי בנות ישראל הן הפקר?! לכן עונשך יהיה שאותה האשה שהייתה מיועדת לך, תינתן לאוריה החיתי, וכך היה, לאחר שאוריה התגייר, נשא לאשה את 'בת שבע', שבשורש נשמתה היתה אשת דוד המלך.
מדברי ה'אלשיך' מתבאר, שאוריה החיתי היה גוי ושימש כנערו של גוליית, ולימים התגייר, וכן כתב רבינו אברהם בן הרמב"ם (תשובה כה), וציין, שאביו הרמב"ם סבר שאוריה היה 'גר תושב', אך ב'אוצר הגאונים' (סנהדרין קז ע"א) מובא, שתלמידי רבינו סעדיה גאון סברו, שאוריה החיתי בעלה של בת שבע היה יהודי, והוא לא היה נושא כליו של גוליית, (הובא במשבצות בזהב שמואל א עמוד שכו).

לִרְכִישַׁת סִפְרֵי הָרַב אֱלִיָהוּ עָמָר: 'מַעֲבָר לְסִגֻלָה' עַל הַזֶּרַע שְׁמִשׁוֹן. 'הַמֶּלֶךְ דָּוִד' עַל סֵפֶר שְׁמוּאֵל א.
הִכָּנְסוּ ל: אופקים בוקס או בַּנַיָד 055-67-25-138

לאשת החיל

חג האמונה

לאחר הניקיונות והריצות, עכשיו כולנו מסובין בשולחן חג חגיגי של ליל הסדר הקדוש. קוטפים יחד את המתנות מהלילה הקדוש הזה.
לאחר חיפוש, בדיקת וחריפת החמץ מתוך תפילה, שנזכה לבער מקרבנו את החמץ האמיתי, את חמיצות הלב והפנים. את הכעס וחוסר האמונה, שיסירו מאתנו דברים המעכבים את קבלת השפע מלמעלה, שכול ה'לא טוב' הפנימי יישרף ויעלם יחד עם החמץ ששרפנו הבוקר.
חג הפסח הינו חג מיוחד במינו, המסמל את השייכות שלנו לקב"ה.
זהו זמן הלידה של עם ישראל, ובשעה זו, קיימת חביבות שמיוחדת רק לעת הלידה, כמו אהבת אבא לתינוק ביום שנולד, כך הקב"ה אוהב אותנו ורואה אותנו בחג זה.
הרב שמשון דוד פינקוס זצ"ל אומר, כי פעמיים בשנה העבודה הרוחנית שלנו הינה התחדשות, בראש השנה ובחג הפסח. אך ישנו הבדל עצום ביניהם.
בראש השנה, המזל הוא מאזניים, דין. ישנו משקל וחשבון של מצוות כנגד עבירות. בכדי שמשקל המצוות, יכריע את משקל העבירות, עלינו להתחדש ולחזור בתשובה. לעומתה, ההתחדשות בפסח, היא שונה לחלוטין, ממש להיוולד מחדש.
בתורה הקדושה ישנם מושגים של איסור והיתר, מה שאסור אסור ומה שמותר מותר במהלך כל השנה. אך בפסח קורה דבר נורא - אותה חלה, שאכלנו בסעודות השבת ובירכנו עליה "המוציא לחם מן הארץ", אותה חלה שקיימנו עימה מצוות עונג שבת, ובירכנו עליה ברכת המזון בקדושה ובשמחה. כעת בפסח, אכילת החלה הזו היא לא מצווה, אלא עבירה! אותה חלה, אך דין שונה, כרגע דין אכילת החלה הוא כרת. ויותר מזה, חל עליה איסור "בל יראה ובל ימצא". איך יכול להיות?
למדים מכך כי ייתכן וכל השנה אנו חיים במין טעות.
חושבות שאנו יהודיות טובות שעושות מה שצריך, אך חג הפסח מזכיר לנו להתעורר, להתחדש. היום נולדים מחדש. יוצרים הרגלים אחרים ודרך חיים שונה, עם שייכות אמיתית לקב"ה. אם אנו מקיימות מצוות מתוך הרגל, כי כך גדלנו או כי כך צריך –הגיע חג הפסח, לעורר אותנו שניוולד מחדש, וניתן טעם לכל מצווה. שכל ברכה תחשב ותאמר בכוונה הראויה לה, או לפחות במילים ברורות שיבינו הסובבים.
אם שכחנו במהלך השנה, לכבד את הבעל או להגיד תודה שהוא קיים, אז הגיע הזמן לעצור הכול ולומר - גם אם הייתי כך כל השנה, עכשיו זה חמץ. זה אסור.
על ידי כך מתחילים לשנות הרגלים ומקיימים מצוות מתוך אהבה. מברכים מתוך תחושת שייכות אמיתית לבורא העולם. בשלום בית, התקשורת היא הבסיס לזוגיות מפרה ומרבה. כך התקשורת בנינו לבין הקב"ה, הברכות שלנו והדיבור הפשוט אליו ישירות, הם העדות על השלום בנינו לבין בורא העולם. עם טיפת מחשבה, כל ברכה תקבל את החשיבות לה היא ראויה, כל ברכת "פוקח עיוורים" תחדיר אמונה בעצמותי־נו, שרק הוא פוקח לנו את העיניים עכשיו ובלעדיו אין לנו יכולת לעשות זאת. ברכת "שהכול נהיה בדברו", תקבל משמעות ותבהיר, כי כל מה שמסביבנו, נברא בדיבור אחד של השם יתברך.
במהלך כל היום, אנו מברכות ומדברות עם אבא שבשמיים, זוהי התקשורת שלנו, והיא צריכה להיעשות מתוך אהבה וכוונה.
התכלית היא, לעבוד את השם מתוך אהבה, ולאו דווקא מתוך מסירות נפש.
לא מתוך קושי, אלא מתוך שמחה תמידית.
על כל מאורע ניתן לומר שהוא בגדר "כפרת עוונות", אך מעלה גדולה יותר היא, להבין ולומר כי סובב אותנו חסד השם אמיתי. הכול מגיע מאהבה כנה של בורא העולם, אין רע היוצא מתחת ידיו. חובה עלינו, רק להודות ולהלל על כל מה שעובר! שנזכה להמשיך ולהתפרנס כל השנה, מהעושר הרוחני שנספוג בימות החג הקדוש!
לרכישת הספר "תוכו רצוף אהבה" מאת מחברת הטור: 0583266571

פנינים מהפרשה

שבועיים של עבודת פרך

מה נשתנה איסור חמץ? מספרים בדרך הלצה כי המן ופרעה נפגשו בגיהנם, ולהמן היתה תרעומת על פרעה: "תראה, מילא ממני, יצא ליהודים חג שמח, אבל רק יום אחד, ואילו אתה 'סידרת' להם חג של שבעה ימים!...". צחק פרעה ואמר: "נכון, סידרתי להם חג של שבעה ימים, אבל שכחת שהחג שלי בא עם שבועיים של עבודות פרך לפניו?!...". בליל הסדר נוהגים כולנו לשיר "מה נשתנה"... אך שאלה אחת שוכחים אנו לשאול: "מה נשתנה" איסור חמץ משאר האיסורים? אם נשים לב, איסור חמץ שונה בדרגתו משאר האיסורים. דוקא באיסור חמץ הזהירה אותנו התורה להישמר ביתר שאת וביתר עז, לא רק באכילה אלא גם בהנאה, בל יראה ובל ימצא אפילו פירור כל שהוא של חמץ. וחכמינו הצריכו בו בדיקה שריפה וביטול. ומובא בשם האר"י כי כל הזהיר בחמץ בפסח במשהו, מובטח לו שכל השנה לא יחטא. רק מתקרב הפסח, והחמץ נהפך לאויב מספר אחד שלנו. כל גרגר של לחם מהלך עלינו אימים, וכל צל צלו של חמץ מכניס אותנו לסיוט והיסטריה. בפסח נהגו ישראל להחמיר יותר מכל השנה. ויפה המליץ מרן החיד"א בספרו "לב דוד" (סוף פרק ל'): בפסח "הקוּלוֹ'ת יחדלון". וכאן הבן שואל, מה פשר ההקפדה המחמירה כל כך, ומה שונה איסור חמץ משאר האיסורים? ניקח לדוגמא את האיסור החמור של בשר בחלב שגם הוא איסורו באכילה ובהנאה כחמץ, אך לא בבל יראה ובל ימצא? למה לא לנהוג כמו בפסח שני שמצה וחמץ מונחים לפנינו? שאלה זו שואל הגאון רבי דוד בן זמרא זצ"ל בשו"ת הרדב"ז (ח"ג, תתקע"ז), ומיישב על פי דברי חז"ל שאמרו כי החמץ - רומז ליצר הרע המכונה "שאור שבעיסה" (ברכות י"ז ע"א), וביעורו - רומז על ביעורו מן הלב. ומאחר שמדובר ביצר הרע, הרי שיש לאבדו, לבערו ולבטלו מכל וכל, לבל ישאר ממנו כקליפת השום, כי יצר הרע אפילו במשהו לא בטיל. ומדוע? כי אם ישמע האדם ליצר הרע, ולו בדבר הזעיר והקל ביותר ויפתח לו פתח כחודו של מחט, חזקה עליו שהיצר ירחיב לו הפתח כפתחו של אולם, וימשכהו לדברים גרועים יותר, והכל בגלל דריסת הרגל הקטנטנה שהעניק לו. וכפי שלמדונו חז"ל במסכת שבת (ק"ה ע"ב): "כך אומנותו של היצר הרע, היום אומר לו עשה כך ומחר אומר לו עשה כך, עד שאומר לו לך עבוד עבודה זרה, והולך ועובד". הרדב"ז מביא שם עוד מספר תירוצים על דרך הפשט, אך על תירוץ זה הוא מסיים: "והרי זה נכון ואמת". (ועיין בתוספות בפסחים דף ב' ע"א ד"ה אור). ומרן החיד"א בספרו "שמחת הרגל" (על פיסקת "כל חמירא") לומד מהעובדה שהרדב"ז פשפש ולא מצא טעם מספיק על פי הפשט והוצרך לסמוך על הרמז הנ"ל, שבמקרה זה הרמז הוא הוא הפשט. ואם כנים אנו בזה, נראה להוסיף נופך, כי כאשר נתבונן, נגלה כי המלה "חמץ" והמלה "מצה" הינן אותן אותיות, אלא שבתיבת "מצה" יש ריוח כחוט השערה בין רגלה של ה"א לגגה. ולפלא שהבדל דק כזה מסמל את ההבדל הקטבי בין חמץ למצה. אכן, רמז הוא כי אין הבדל כמעט בין שני הדברים ההפכיים - חמץ ומצה. החומר הבסיסי של שניהם הוא אותו חומר - קמח ומים. כל טעות ולו הקלה ביותר, או חוסר הקפדה בשלבי הכנת המצה, עלול להפכה לחמץ גמור. והוא הדבר ליצר הרע שהוא השאור שבעיסה ונדמה כחוט השערה, שאם מניחים לו להיכנס מעט, כבר יכול להחמיץ הכל (ועיין במהר"ם אלשיך) **(מאת הרב עובדיה חן שליט"א).**

מוסר עם סיפור
מאת הרב יעקב עמר שליט"א

הנסיון בַּ-"סופר" שֶׁהציל את הנכד

אנו נמצאים בחג הפסח – חג האמונה, חג שבו זוכים אנו לקבל שפע ענק של אמונה, רק צריכים להיות כלים לקבל את השפע הזה, כלי קיבול של אמונה.
ביום הזה יצאו צבאות ישראל ממצרים, ביום הזה זוכים אנו לעוצמה אדירה של אור עצום מן השמים, בעיקר בליל הסדר, וממשיך לכל ימי החג.
סיפר הרב יוסף וליס מנכ"ל "ערכים": היתה אמא שהקימה ארגון של אמהות שהילדים שלהן חזרו בתשובה, היא ניסתה בכל הדרכים לשבש את פעילות הארגון הקדוש 'ערכים' על יד שזה ייחשב ככת מסיונרית וכדומה.
התקשרתי אליה, ומיד כשהזדהיתי היא החלה לצעוק עלי: גנבתם את הבת שלי... שאלתי אותה אם היא מוכנה להיפגש? נשב נדבר ונראה, ואני מבטיח לך שאני ידבר עם הבת שלך שתחזור אליך.
היה זה כמה ימים לפני פסח. יום חמישי, שעת לילה די מאוחרת, עמדתי בתור בצרכניה עם עגלה עמוסה בקניות, עם כל המצרכים של פסח.
לפתע מצלצל הפלאפון, האשה על הקו: אני רוצה להיפגש איתך עכשיו ברמת גן.
עיתוי קשה ולא מוצלח, ערב פסח, לחץ גדול, אני כבר לפני התור, ואז נזכרתי בזוהר, שאם אדם עומד בפני ניסיון קשה סימן שמן השמים מאותתים לו אנחנו רוצים לעזור לך, תתגבר ותרויח. השבתי לה: אני בא מיד.
הגעתי לביתה, ונתתי לה להוציא כל מה שיש לה לומר, כשסיימה ביקשתי מהבת לבוא ואמרתי לה: עלייך לכבד את אמא שלך. זוהי מצוה מן התורה שגם אותה עלייך לקיים. ויש פוסקי הלכה שיסבירו לך כיצד להתנהג בפן ההלכתי בבית, אבל את חייבת להיות בבית ולכבד את אמא שלך בכל כוחך, ובדברים המנוגדים את ההלכה היהודית תדברי עם פוסק. וכשעזבתי את הבית היו כולם מרוצים.
עברו שנים נולד לי נכד, בן לבני, כמה ימים לאחר הלידה עלה לבן החום בצורה משמעותית. הבהילו אותו לבית החולים מעייני הישועה, והאחות

המשך בעמוד האחרון

המשך מוסר עם סיפור

הראשית שראתה אותו אמרה: אני מבינה בתחום ברור לי שיש לתינוק דלקת בקרום המוח. אני נותנת לו מנת אנטיביוטיקה חריפה. וטוסו איתו לבית החולים בילינסון. ואני יעדכן אותם שתינוק עם חשש רציני לדלקת בקרום המוח בדרך אליהם. ותגידו להם שנתתי לו את מנת האנטיביוטיקה הראשונה, הקריטית להצלת חייו.
הם הגיעו לבילינסון, ושם לאחר סדרת בדיקות מקיפה התברר שאכן כן, יש לתינוק דלקת בקרום המוח, והאנטיביוטיקה שהאחות ממעייני הישועה נתנה לו הצילה את חייו.
ברוך ה', לאחר שהתינוק הבריא, בני ערך סעודת הודיה לקדוש ברוך הוא וקרא בקול נרגש 'נשמת כל חי'. הוא כמובן הזמין לסעודה גם את האחות הראשית ממעייני הישועה.
ובסעודה היא פנתה אלי ואמרה: אתה הרב וליס מארגון "ערכים"? השבתי לה בחיוב, ואמרה: אני האמא של הבת שחזרה בתשובה שבאת אלי לרמת גן ערב פסח זוכר?
אמרתי: ברור שאני זוכר את אותו לילה.
ואמרה לי: דע לך שעם הזמן ראיתי כמה אצילית הבת שלי, וכמה עדינת נפש, וגם אני בעצמי התקרבתי וחזרתי בתשובה, עזבתי את העבודה בבית החולים איכילוב, ועברתי למעייני הישועה כדי לעבוד במקום יותר דתי.
וכאן מסיים הרב וליס ואומר: אני הייתי בטוח שעזבתי את הכל ב-"סופר" וכביכול בזבזתי לילה שלם וכו' ועשיתי טובה ענקית. אבל התברר שבזכות המעשה הזה ה' זיכה אותי לא רק שיתגלגל על ידי שעוד משפחה תחזור בתשובה, אלא אמר הקב"ה אתה הצלת את נשמתה – היא תציל את נשמת הנכד שלך.

פניני הדף היומי

מאת הרה"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

דין זריזין מקדימין במצוות

שיהיו מצוה לא משהינן (מסכת יבמות דף טל)

בסוגייתינו אנו לומדים לגבי מקרה של אישה שבעלה מת בלא בנים (וכעת האישה צריכה יבום מאחי בעלה) ואחיו הגדול נמצא בחו"ל ויקח זמן עד שיחזור, וישנו כאן אח קטן, עדיף שהאח הקטן ייבם כעת מאשר שנחכה עד שיבוא האח הגדול. ומדברי הסוגיא אנו לומדים לכאורה יסוד גדול שבמצב שאפשר לקיים מצוה בהידור בזמן יותר מאוחר עדיף לעשות כעת לא בהידור והעיקר שלא לחכות ולהשהות את המצוה.
והנה ישנו נידון בפוסקים כשיש מצות ברית מילה מתי עדיף לעשותה בשעות הבוקר כדין זריזין מקדימין למצוות? אלא שבמצב כזה יהיה בברית מנין מצומצם, או שעדיף לדחות את הברית לשעות הצהריים ואז ישתתפו בברית אנשים רבים ותתקיים המצוה ברוב עם, כתבתי בנושא זה בספרי שיח התורה והבאתי דברי מרן החיד"א בברכי יוסף (סימן א') שפלפל בנושא זה והביא ראיה מדברי הגמרא בראש השנה (דף לב) שזריזין מקדימין עדיף מאשר שנעשה את המצוה לאחר מכן ברוב עם, ואם כן לשיטתו עדיף לערוך את הברית בשעות הבוקר, מכל מקום צריך שיהיו עשרה אנשים וכן נפסק בשולחן ערוך (יורה דעה סימן רסה סעיף ו'), ומשום שכל עדות שנתן הקב"ה לישראל היתה בעשרה.
ומכל מקום מה שאנו רואים שאנשים רבים עורכים בריתות בשעות הצהרים, נאמרו בזה כמה טעמים או משום שרבים מבני המשפחה לא יוכלו להגיע משום ביטול תורה, או שנמצאים בעבודתם, וכן שישנם בני משפחה שגרים במרחק רב ממקום הברית ולא יוכלו להגיע לברית אם תיערך בשעה מוקדמת, והדבר עלול לגרום לחיכוך מריבות, והברית צריכה להעשות מתוך שמחה.
רבנו המאירי כתב בחידושיו למסכת יומא (דף כ"ו) הטעם שצריך להקדים את מצות הברית שנראה כמתרשל מחמת חמלתו על בנו, והמקור לדין זריזין מקדימין למצוות נלמד מאברהם אבינו "וישכם אברהם בבוקר" כמבואר בגמרא פסחים (דף ד') ונחלקו הפוסקים האם דין זריזין מקדימין למצוות הוא מהתורה או מדרבנן, לסברת הטורי אבן (מסכת ר"ה דף ד')דין זריזין מקדימין הוא מדרבנן, והפסוק של אברהם אבינו שהשכים אינו לימוד גמור אלא אסמכתא,אמנם בספר שדי חמד הביא דברי הפוסקים שדין זריזין קדימין הוא מהתורה.

שבת שלום

ניתן לרכוש במהדורה מיוחדת את הדיסק אונקי של הרה"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א הכולל את כל שיעורי הדף היומי על מסכתות הש"ס בשפה ברורה והחוטה ושיעורים בהלכה. לצירת קשר בפלאפון 0527630352
כמו כן ניתן להאזין לקו הדף היומי בכל שעות היממה היום בטלפון 0559302663

